

Nærings- og fiskeridepartementet

Fiskeridirektoratet

Ressursforvaltning og reguleringer

Landsstyret i Norges Kystfiskarlag har i styremøte 28. og 29. oktober gjort følgende vedtak vedrørende overordnet ressursforvaltning og reguleringer for 2020:

Økosystembasert forvaltning

Reguleringen må legge til rette for en langsiktig, føre-var-basert og bærekraftig forvaltning som kan sikre en fortsatt god ressurstilgang. Høsting av ressursene må skje i tråd med en flerbestandsforvaltning, og ut fra en langsiktig strategi om å sikre maksimalt utbytte av den totale produksjonen i havet. Selv om Norge har en av «verdens beste» fiskeriforvaltning, kan man ta forvaltningen til et høyere nivå hvor man ser alt liv i havet i sammenheng med hverandre. Gjennom en forvaltning som tar hensyn til samspillet i økosystemene vil man oppnå den høyest mulig fortjeneste i fisket over tid. Norges Kystfiskarlag er opptatt av at flerbestands hensyn må legges til grunn for forvaltningen av marine ressurser. Målsettingen med forvaltningen må være at bestandene – herunder de kommersielle, forvaltes på et slikt nivå at vi kan høste av de i all fremtid, og at vi kan øke verdiskapingen. Dette innebærer at arter som krill, raudåte må forbeholdes som fôr til de bestandene vi driver fangst på, og at også lodde og lignende arter bør forvaltes med henblikk på at de har en funksjon som viktige fôrarter.

Sjøpattedyrbestandene må forvaltes på en slik måte at de holdes på et forsvarlig nivå både for bestandene selv og for bestandene de lever av. Dette innebærer fortsatt fangst, og norske myndigheter må arbeide for å oppnå internasjonal forståelse for nødvendigheten av å holde sjøpattedyrbestandene på bærekraftig nivå. Norges Kystfiskarlag mener norske myndigheter må intensivere fokus internasjonalt på bærekraftig forvaltning og fangst av vågehval. Man bør jobbe for å få opphevet moratoriet til kvalfangstkommissjonen av 1982 og fangstforbudet av 1986, da begrunnelsen for dette er utdatert.

Atferdsregulering

Totalkvoter, minstemål, redskaps- og områdebegrensninger og en reduksjon i fisket med aktive redskaper må i større grad vektlegges som innsatsregulerende midler, fremfor strenge fangst- og adgangsreguleringer i den minste kystflåten som fisker med passive og selektive

redskaper. En må i sterkere grad skille mellom havfiskeflåte og kystflåte, og mellom aktive og passive redskaper, for å legge grunnlaget for et bedre reguleringsregime for lokale ressurser. Regulering av bruksmengde og røktingspåbud for alle redskapsgrupper må innføres. Fartøyets utrustning og bemanning om bord må være retningsgivende for øvre bruksmengde per fartøy. Rapporteringsplikt ved inn- og utmelding av bruk bør gjelde både innenfor og utenfor grunnlinjen.

Det må innføres krav om AIS for alle fartøy som omsetter fisk og det må innføres minstekrav til utførelsen av fisket, eksempelvis ved fastsettelse av maksimal ståtid for garn og line i havet og maksimale halstørrelser for snurrevad.

Den teknologiske utviklingen i snurrevadfisket tilsier at stor snurrevad må reguleres som trål, og ikke som konvensjonelt redskap. Innenfor 4 n.mil må det være størrelsesbegrensning på snurrevad tilsvarende maksimalt 5 kveiler tau, redskaperen må ikke brukes pelagisk, og dette må underlegges skjerpet kontroll. Det må kunne åpnes for andre løsninger innenfor oppsynshav og basert på lokale forhold og kunnskaper i samråd med alle redskapsgrupper. På gytefelt må all bruk av aktive redskaper forbys. For øvrig bes grensedragningsutvalgets innstilling lagt til grunn. Med bakgrunn i effektiviteten til autolinefartøy foreslås en krobegrensning på 5000 kroker per døgn innenfor grunnlinjen og 7500 kroker mellom grunnlinjen og 12-mils grensen. Fartøy over 28 meter samt trålere må henvises til å fiske utenfor 12 – milsgrensen hele året. Også autolinefartøy under 28 meter med fryseri om bord må henvises til å fiske utenfor 12 n. mil hele året.

Dersom prøveordningen som har åpnet for at snurrevadfartøy under 11 meter kan fiske innenfor fjordlinjene videreføres, bør forutsetningene justeres. Vi mener breddebegrensningen på 4,5 meter bør fjernes og at det er tilstrekkelig å opprettholde forutsetningene knyttet til lengde og lasteromskapasitet.

Større fokus på råstoffkvalitet

Hensynet til kvalitet må vektlegges vesentlig større tyngde i forvaltningen og reguleringen av fiskeriene, for å øke eksportverdien på norske fiskeprodukter. Det må legges til rette for at en større andel av totalkvoten kan leveres og omsettes fersk. Av denne grunn mener vi derfor at kystflåten bør prioriteres i fordelingen. Økt miljøfokus fra marked og forbrukere, i tillegg til at landindustrien etterspør mer fersk levering, taler også for en slik ressursfordeling. Avsetninger til ulike ordninger må tilsvarende avregnes totalkvoten før fordeling på de enkelte gruppene. Av denne grunn mener vi derfor at kystflåten må prioriteres i fordelingen, da landindustrien etterspør leveringer fra kystflåten.

Kravet om at fartøy skal være utstyrt for det fisket de driver, må innskjerpes. For å hindre at det fiskes og leveres fisk av dårlig kvalitet anbefales det å skjerpe krav til kvalitet, herunder røktning, bløgging og nedkjøling. Det må innføres sanksjoner mot «destruktivt» fiske og kontrollen av landinger for å hindre ulovlige og uriktige landinger bør økes. Det må iverksettes tiltak for å rydde opp i forhold i næringen som undergraver systemet. Herunder ulovlig overføring av fangst fra et fartøy til et annet både før og etter landing, luke ut båter som ikke er egnet til fiske, luke ut båter som ikke brukes, og få bort kreative løsninger for føring og levering av fangst mellom fisker og kjøper.

Det må skilles klart mellom havgående fartøy og kystfartøy i reguleringene. Norges Kystfiskarlag er sterkt imot at man samler kvotegrunnlaget til den minste flåten som hjemmelskvoter til store fartøyer, fordi dette undergraver funksjonen den minste flåten har som høykvalitets råstoffleverandører til lokale bedrifter og samfunn. Ytterligere heving av kvotetak, samt videre strukturering i gruppen under og over 11 meter må derfor stoppes.

Redskapsvalg, fangststørrelse og utstyr om bord har betydning for kvalitet. Alle bør strebe etter å ha best mulig kvalitet.

Faglig og uavhengig gjennomgang av trålstigen – fordelingsnøkkelen mellom hav- og kystflåte

Trålstigen har stor betydning for de langvarige rammebetingelsene som fiskerinæringa må forholde seg til, og innebærer at når totalkvoten av torsk er lav får trålerne 27 pst. av kvoten, stigende til 33 pst. på høye kvotenivåer. Det er også utviklet kvotenøkler for videre fordeling av gruppekvoter til det enkelte fartøy (NOU 2016:26 s.19). Fastsatt fordelingsnøkkel mellom hav- og kystflåte har bidratt til forutsigbarhet i den årlige kvotefordelingen, men delingsbrøken har sitt utgangspunkt og begrunnelse fra 1989, en tid hvor trålerne oppfylte et samfunnsoppdrag med leveringsforpliktelser i samsvar med fiskerilovgivningens formål. Denne har aldri vært gjenstand for en faglig eller uavhengig gjennomgang, og baserer seg på et landsmøtevedtak fra Norges Fiskarlag. Landsmøtevedtaket legger grunnlaget for reguleringen av alle kvoteregulerte fiskeri. Siden 1989 har nye næringsorganisasjoner kommet til, og det fiskeripolitiske landskapet har utviklet seg. Etter hvert som trålernes plikter har gått over til å bli et tilbud, har hovedandelen av trålerne mistet sin betydning som råstoffleverandør til landindustrien. Legitimiteten til fordelingsnøkkelen er som følge av dette kraftig svekket blant kystfiskere- og befolkning, landanlegg og kommuner som tradisjonelt har hatt fiskeri som en viktig næringsvei.

Med bakgrunn i overnevnte, mener Norges Kystfiskarlag at det er naturlig at delingsbrøken mellom hav- og kystflåte blir gjenstand for en faglig gjennomgang og revidering. Dagens fordeling er på ingen måte lovfestet, selv om den har hatt bred støtte av skiftende regjeringer og storting. Etter vårt syn må delingsbrøken ta utgangspunkt i hva den faktiske fordelingen har vært i den senere tid av landinger fra trålere med tilbudsplikt. Den trålerflåte som benytter sine konsesjoner i tråd med intensjonen med leverings- og bearbeidingsplikt må få beholde sine kvoter. Den andel som unndras forpliktelsene må gradvis kunne overføres til kystflåten gjennom justering av etablerte fordelingsnøkler. Dette er man avhengig av for at ressursforvaltningen skal ha legitimitet blant næringsaktører og befolkning – ikke bare enkeltaktører. En slik gjennomgang vil også sikre regjering og storting det kunnskapsgrunnlaget som tilsynelatende mangler for å få ferdigstilt en ny stortingsmelding om pliktsystemet og kvotesystemet. Den vil også kunne bidra til å dempe det etter hvert så store presset fiskeriforvaltningen opplever med hensyn til ulike ekstrakvoteordninger, som etter vårt syn er et symptom på en overordnet feilfordeling av kvoter. Alternativt må formålet med norsk fiskerilovgivning endres.

Kvotefordeling

Det må sikres at det avsatte kvantumet til kyst faktisk forbeholdes denne flåtegruppen gjennom å stoppe den utglidningen av kystfartøygruppen og overføringen av kvantum oppover i lengdegruppene, som reguleringen med fri lengdeutforming i kystflåten har medført. Hjemmelslengdeordningen bidrar til utilsiktede effekter på flåtestruktur og må derfor erstattes med faktisk lengde i reguleringer og kvotesystem. Idet kvoter når sin opprinnelige utløpstid må disse tilbakeføres til, og holdes i sine opprinnelige kvotegrupper etter faktisk lengde. Ved eventuelle salg/neste gang kjøpte kvoter omsettes skal også disse kvotene tilbake til gruppene de tidligere har tilhørt. Det bør gjøres unntak ved en overgang til regulering etter faktisk lengde der fartøyene som i dag har en faktisk lengde mindre enn sin hjemmelslengde. Disse fartøyene kan eventuelt få velge om de vil plasseres i gruppe etter sin nåværende eller opprinnelige lengde

En overgang til garanterte kvoter må innføres samtidig som det etableres kvotefleksibilitet på fartøynivå. Kvotefleksibilitet bør være større for de minste fartøygruppene. For de minste fartøygruppene bør der fortsatt være en viss overregulering for å sikre mer forutsigbarhet, samt at minst mulig av et eventuelt restkvantum for gruppen blir fisket av den større fiskeflåten.

Åpen gruppe

Norges Kystfiskarlag ønsker at åpen gruppe fortsatt skal være åpen. Det må derimot være strengere kontroll på at fisken blir fisket med båten den blir levert på, samt at fartøyeier står ombord på fartøy. Det må samtidig være mulig å søke om dispensasjon fra kravet om at fartøyeier må stå ombord ved for eksempel sykdom. Norges Kystfiskarlag støtter en videreføring av forbud mot bruk av leieskipper i alle fiskerier som er regulert med åpne grupper, da dette vil bedre de samlede rammevilkårene for fiskere uten deltakeradgang i lukkede fiskerier. Gitt den alvorlige situasjonen for åpen gruppe (torsk), må man forvente en økt deltakelse i andre åpne fiskerier kommende år.

Norges Kystfiskarlag krever at det skal være romslige kvoter i åpne grupper. Dette for at fiskere skal ha mulighet til å utnytte vandrende bestander. Dette sørger videre til at fiskere kan utnytte seg av endrede artssammensetninger som følge av endringer i økosystemet. I åpne grupper må kvotene være av en slik størrelse at det er mulig å drive et lønnsomt fiske. Dette innebærer at det må være mulig å justere avsetning til åpne grupper i større grad enn det er muligheter til innenfor dagens reguleringsopplegg. Innstramminger i reglene for eierkonstellasjoner (en fysisk majoritetseier) støttes. Reguleringene (herunder også åpen gruppe) bør stimulere til at det fiskes på andre fiskeslag enn bare torsk. En forbedret kapasitetsutnyttelse kan eksempelvis oppnås ved å regulere deltakelsen i åpen gruppe gjennom aktivitetskrav. Norges Kystfiskarlag støtter et AIS-påbud for alle fartøy som omsetter fisk, både i lukkede og åpne grupper.

Ulike ordninger

Ferskfiskordningen

- Det må stilles vesentlige kvalitetskrav til fisken som leveres gjennom ordningen. Fisk av redusert kvalitet må ikke kunne brukes som grunnlag for ferskfiskbonus.
- Avsatt kvantum til ferskfiskordningen tas fra toppen av totalkvoten. Dette da kystflåten er med på å utføre et samfunnsoppdrag til landindustrien fordi de er med på å sikre leveranser av råstoff.
- Kvotebonus i ferskfiskordningen må begrenses slik at den ikke overstiger 50 %. Kvotefleksibilitetsordningen er et godt nok supplement til et tak på 50 % dersom det skulle bli fisk stående igjen innenfor året.

Samfiskeordningen

- Norges Kystfiskarlag mener at inntil videre må ordningen tillates, men forbedres ved et krav om minst to mann om bord. Samfiske bør kun tillates for samfiskelag som samlet fyller et aktivitetskrav i andre fiskeri enn torskefisket.

- Det må stilles krav til, samt følges opp, at fartøyene i samfiskelaget oppfyller krav i henhold til egnethet og utrustning, jf. deltakerlovens § 8.

Rekrutteringskvoteordningen

- Det må utarbeides en overordnet strategi for rekruttering til fiskeryrket.
- Rekrutteringen til fiskeryrket må fortsatt romme muligheter for å etablere seg som fartøyeier, som er utfordrende nok med dagens kvotepriser.
- Rekruttering til fiskeryrket bør som hovedregel skje gjennom åpen gruppe.
- Rekruttering kan sikres gjennom 1) *tildeling av adgangsrettighet og kvotegrunnlag* (type rekrutteringskvoter) eller 2) *finansieringsstøtte* for å skaffe seg fartøy.
- Ved tildeling av rekrutteringskvoter deles disse ut vederlagsfritt på lån i et gitt antall år. De lånes ut f.eks. 10 år og deles deretter ut på nytt. Det må vises aktivitet gjennom hele låneperioden. De deles ut på krav liknende som i dag (utdanning/ansiennitet/geografi/kjønn) men søknad må behandles individuelt.

Ungdomsfiskeordningen

Ungdomsfiskeordningen er et viktig rekrutteringstiltak for å få flere unge til å velge fiske som yrkesvei. Norges Kystfiskarlag anbefaler at ordningen videreføres, og at perioden utvides til å gjelde hele året.

Kvotebonus for levendelagring er under avvikling. Nedtrappingsplanen må videreføres og ligge på en årlig nedgang på 10 prosent.

Kystfiskekvoten

Ordningen må endres til å omfatte alle fartøy i åpen gruppe uavhengig av geografisk tilhørighet, d.v.s også utenom tiltakssonen. Avsettingen til fordeling innenfor tiltakssonen (jf. Kystfiskeutvalget) symboliserer grunnlaget for bosettingen og kulturen i fiskeriavhengige kyst-og fjordsamfunn.

Med vennlig hilsen
NORGES KYSTFISKARLAG

Annsophie Kristiansen
daglig leder

Maylinn Stomperud
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift